

SAJTÓKÖZLEMÉNY

DROGOK ÉS A NŐK: GENERÁCIÓS SZAKADÉK A LEGÁLIS ÉS ILLEGÁLIS SZEREK HASZNÁLATÁBAN

A NŐI FOGYASZTÓK KEZELÉSI IGÉNYEI SPECIÁLISAK

Budapest, 2011. május 26. – A nők körében legelterjedtebbnek számító illegális drog a kannabisz, ám – főleg a 18-64 éves felnőtt korosztályban – komoly népszerűségnek örvendenek a legálisan beszerezhető altatók és nyugtatók. Ugyanakkor, mint arra a Nemzeti Drog Fókuszpont elemzése rávilágít, a 35 évnél fiatalabb korosztály gyakorlatilag az "illegális szerekre váltott" az elmúlt tíz év során. A kezelési adatok azt mutatják, hogy az egyes szertípusok szerint kialakuló problémáik miatt különböző korosztályok kérnek segítséget. Az ilyen nők kezelése viszont csak akkor lehet igazán hatékony, ha speciális igényeiket az ellátók figyelembe veszik.

Magyarországon az elmúlt tíz évben a középiskolások (1999, 2003, 2007) és az általános lakosság (2001, 2003, 2007) körében végzett felmérések szerint a fiatalok jellemzően 14 éves kor körül próbálnak ki először legális szert, és átlagosan egy évvel később fogyasztanak először alkoholt gyógyszerrel, illetve tiltott szereket.

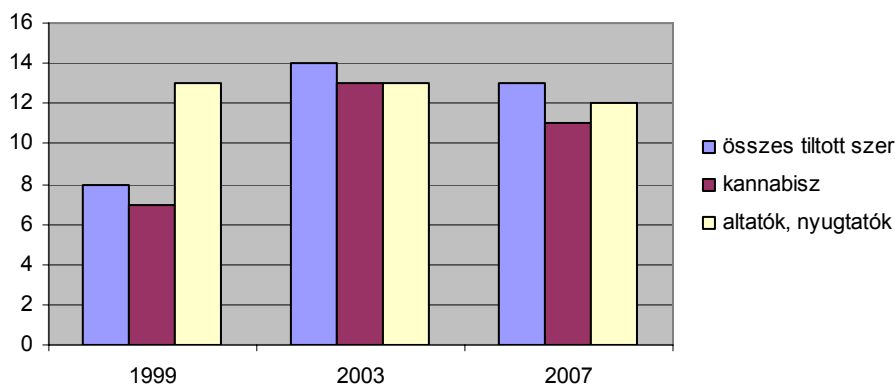
A Nemzeti Drog Fókuszpont jelen elemzésének középpontjában a nők drogfogyasztásának alakulása áll, amelyről elmondható, hogy a tiltott drogok kipróbálása a lányok körében jellemzően a kannabisz kipróbálását jelenti 1-2 alkalommal, kifejezetten ún. szociális-rekreációs cézzattal, azaz társaságban, a szórakozás kiegészítéseként.

Az iskoláskorú **lányok** (16 éves) körében az illegális szerek kipróbálásának gyakorisága az évtized közepéig nőtt, majd 2007-ig stagnálást, illetve csökkenő tendenciát mutatott. A kábítószer életükben valaha kipróbálók aránya 8 százalékról 2003-ban 14 százalékra, majd 2007-ben 13 százalékra változott. Ugyanakkor – legalitása okán – keveset lehet hallani arról, hogy a nyugtatók, altatók orvosi javaslat nélkül történő használatának elterjedtsége mindvégig szinte azonos szinten jelen volt az évtized során (13%, 13%, 12%) és kezdetben egyértelműen elterjedtebb volt, mint a legnépszerűbbnek számító illegális drog, a kannabisz.

Nemzetközi viszonylatban elmondható, hogy a magyar lányok körében a gyógyszer és alkohol együttes fogyasztása kétszer gyakrabban fordul elő, mint az európai országok összességében. Ugyanebben a körben a nyugtatók visszaélészerű – azaz nem receptre történő – fogyasztásának aránya az európai átlag másfélszerese, míg az orvosi rendelvényre történő nyugtatófogyasztás tekintetében a hazai és az európai adatok között nincs jelentősebb eltérés.

Érdekes tény, hogy a nyugtatókhoz, illetve altatókhoz való hozzáférést 2007-ben hazánkban minden második lány „könnyűnek” vagy „nagyon könnyűnek” ítélte, míg ugyanez az arány Európában mindössze 27 százalék.

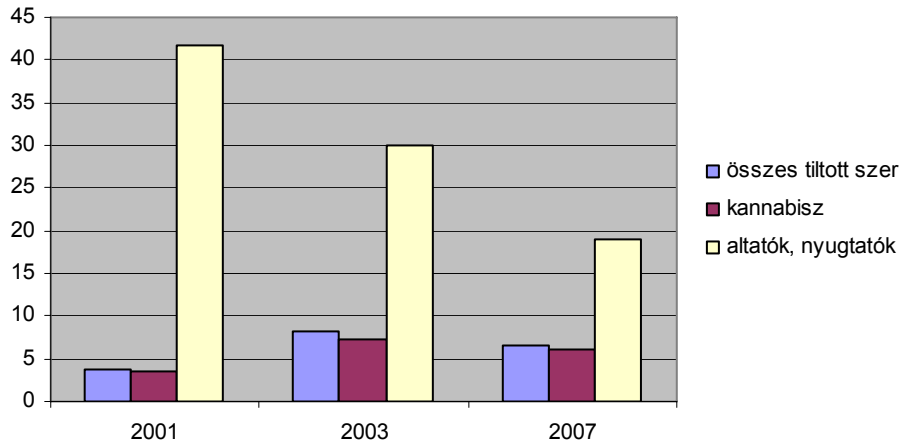
A tiltott szereket, a kannabiszt, valamint az altatókat és nyugtatókat kipróbálók aránya a 16 éves lányok körében, 1999, 2003 és 2007

Forrás: Európai iskolavizsgálat a fiatalok alkohol- és egyéb drogfogyasztási szokásairól 1999, 2003, 2007

A **felőtt** (18-64 éves) **nők** körében az évtized kezdetén egyértelműen a legálisan kapható nyugtatók, altatók voltak közkedveltek: míg a valaha illegális szert fogyasztók aránya 3,7 százalékot ért el, addig az altatót, illetve nyugtatót már életükben egyszer is kipróbáltak aránya 41,7 százalékra volt tehető. Az illegális szerek elterjedtségének tendenciája megegyezik a középiskolások körében tapasztaltakkal, tehát kezdetben nőtt, majd stagnált. Összességében némi arányeltolódás figyelhető meg: bár 2007-ben a felőtt nők 6,6 százaléka nyilatkozott úgy, hogy fogyasztott már tiltott szert és 19 százalék vallotta be, hogy vett már be altatót, nyugtatót orvosi javaslat nélkül, a legális szerek még így is lényegesen népszerűbbek.

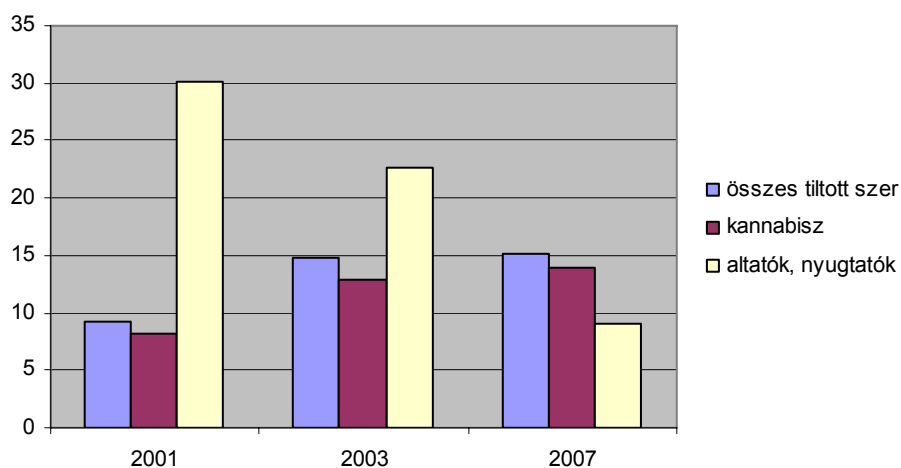
A tiltott szerek, a kannabisz, valamint az altatók és nyugtatók kipróbálóinak aránya a 18-64 éves felőtt nők körében, 2001, 2003 és 2007

Forrás: Országos lakossági adatfelvétel az addiktológiai problémákról 2001, 2003, 2007

A 18-34 éves **fiatal felőtt nők** körében az illegális szerek elterjedtsége a fentiekhez hasonló tendenciát mutat (2001-ben 9,3 százalék, 2003-ban 14,8 százalék, 2007-ben 15,1 százalék), míg a legális altatók és nyugtatók népszerűsége ugyanebben az időszakban harmadára – 30 százalékról 9 százalékra – csökkent. Ugyanakkor ez az egyetlen olyan női korosztály, ahol a legális szerek népszerűsége az évtized végére a tiltott szerek népszerűsége alá esett.

A tiltott szerek, a kannabisz, valamint az altatók és nyugtatók kipróbálóinak aránya a 18-34 éves fiatal felőtt nők körében, 2001, 2003 és 2007

Forrás: Országos lakossági adatfelvétel az addiktológiai problémákról 2001, 2003, 2007

A fenti adatokból levonható egyik fő következtetés tehát az, hogy bár a 35 évnél idősebb nők körében jelentősen csökkent a legális szerek népszerűsége, azok a tiltott drogoknál mégis elterjedtebbek, viszont **a 35 év alatti generációk nőtagjai „illegális szerre váltottak” az évtized folyamán.**

A 2006-2009. évek **kezelési statisztikái** azt mutatják, hogy a nők különböző szertípusok szerint különböző életkorban kérnek segítséget: kannabisz-fogyasztásból eredő problémák miatt 15-24 év között; opiátok miatt valamivel később; nyugtatók, illetve altatók fogyasztásából származó problémák miatt pedig jellemzően 35 éves koruk után. Ugyanakkor tudjuk azt is, hogy a fogyasztók kannabisz-problémák miatt a szerhasználat kezdetétől számítva jellemzően 2-4 év múlva kérnek segítséget, míg a legális szerek használatának kezdetétől számítva akár 8 év is eltelhet, mire bekerülnek a kezelőrendszerbe. Az illegális szereket fogyasztó fiatal felnőtt nők megjelennek az **ártalomcsökkentő szolgáltatásokban** is, így a tűcsere kliensek egynegyede nő, többségük a 25-34 éves.

A szerhasználó nők speciális igényekkel rendelkeznek, így kezelésbe vételük és ellátásuk akkor lehet hatékony, ha az ellátórendszer ezeket az igényeket figyelembe veszi és reagál rájuk. Az utóbbi években hazánkban is elindult néhány, kifejezetten a nők, szerhasználó várandósok segítésére, ellátására specializálódott program, számuk azonban rendkívül alacsony.

A Nemzeti Drog Fókuszpont

A Nemzeti Drog Fókuszpont a drogmonitorozás európai uniós intézményrendszerének hazai központja: a saját kutatások mellett más intézményekben keletkező adatokat, információkat gyűjt, dolgoz fel és szolgáltat hazai és nemzetközi szervezeteknek a kábítószer-probléma feltárásával, kezelésével és megoldásával kapcsolatos döntéseikhez. A monitorozó intézet az adatokból kirajzolódó fő megállapításokat a minden év novemberének első hetében nyilvánosságra kerülő Éves Jelentés a Magyarországi Kábítószerhelyzetről című dokumentumban összegzi. A Nemzeti Drog Fókuszpontról további információ elérhető a www.drogfokuszpont.hu oldalon.

További információ:

Tisza Andrea

Nemzeti Drog Fókuszpont

Tel.: 30/ 430-8858

e-mail: tisza.andrea@oek.antsz.hu

Nemzeti Drog Fókuszpont
1097 Budapest, Gyáli út 3/a.
Telefon: + 36 1 476 1100 /2510
Fax: + 36 1 476 1100 /2635